

Kehittyvä Puijo

Seppo Jauhiainen

Kaupunginmetsänhoitaja

Kuopion kaupungin metsä- ja kalatalousyksikkötoimisto

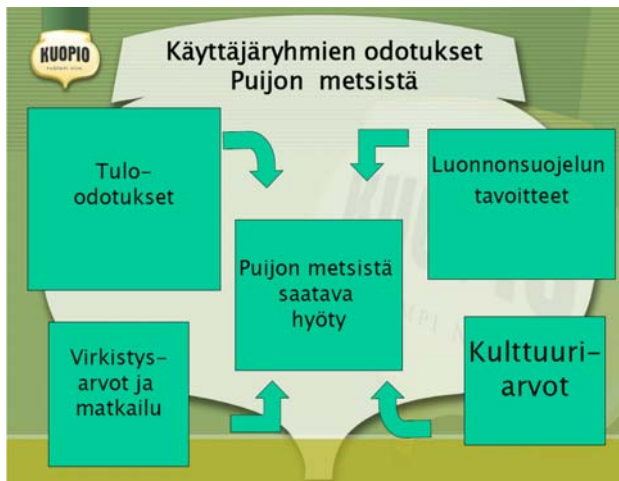
Puijon viheralue Kuopion kaupunkirakenteen sisällä on yksi tärkeimmistä Kuopion kaupungin imagotekijöistä. Puijo on valtakunnallisesti ja myös kansainvälisesti tunnettu. Useimmilla kuopiolaisilla on mielipide tai mielipiteitä Puijosta. Kokonaisnäkemys Puijosta on kuitenkin hajanainen, koska Puijo on luonteeltaan ja käyttömuodoiltaan niin monipuolinen. Kuopion kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti Puijon virkistysmetsille laaditaan erillinen kävijätutkimukseen perustuva hoitosuunnitelma.

Puijolle on eri aikoina laadittu runsaasti erilaisia kehittämissuunnitelmia, joista suuri osa on kuitenkin jäänyt ainakin osittain tai kokonaan toteuttamatta. Tyypillistä eri kehittämissuunnitelmille on ollut, että ne ovat kovasti kiinnostaneet kuopiolaisia ja että niistä on esitetty paljon keskenään ristiriitaisiakin mielipiteitä. Myös alueen luonnonhoidosta on käyty välillä kiivastakin keskustelua.

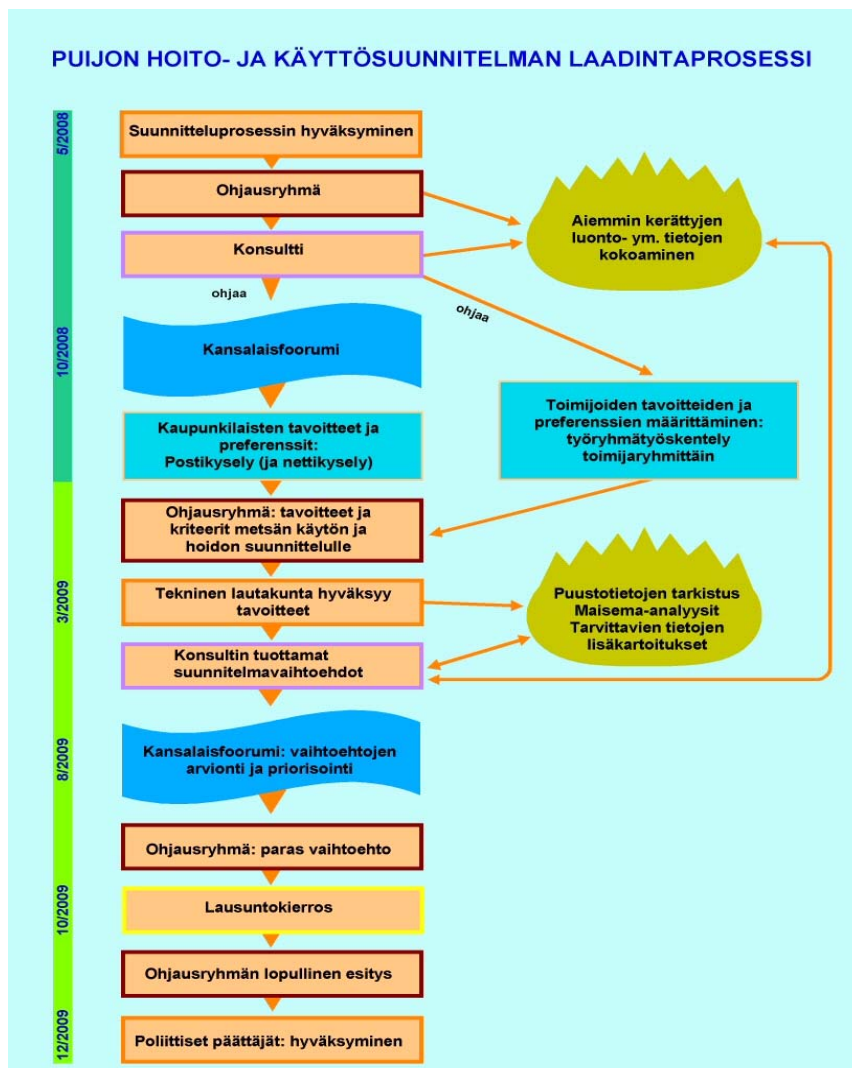
Suunnitteluhankkeen pyrkimyksenä on edellä kuvattua taustaa varten selvittää, millaisia odotuksia tavallisilla kuopiolaisilla on Puijoa kohtaan. Tyypillisesti julkista keskustelua ovat käyneet ne henkilöt, jotka suhtautuvat kaikkein intohimoisimmin Puijoa kohtaan; ns. hiljainen enemmistö on yleensä hiljaa metsäkeskusteluissa. Mielenkiinto kohdistuu ensisijaisesti alueen upeaan metsäluontoon ja sen hoitamiseen. *Metsä luo puitteet kaikelle toiminnalle, joten metsäsuunnittelun erottaminen alueen käytön suunnittelusta on keinotekoista.* Suunnitteluhankkeessa annetaan kuopiolaisille mahdollisuus ottaa kantaa Puijon alueen kokonaisvaltaiseen käytön kehittämiseen. Metsänhoitoehdotukset sopeutetaan vastaamaan kunkin alueen tulevaa käyttöä.

Suunnitteluprojektin tavoite ja organisointi

Suunnitelmalla ja suunnitteluprosessilla tavoitellaan kuopiolaisten odotusten pohjalta laadittua hoidon ja käytön suunnitelmaa, jonka pääosa kuopiolaisista myös ymmärtää ja hyväksyy. Suunnitelman mukaan toimittaessa Puijo palvelee kuopiolaisia nykyistä paremmin sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Lisäksi projektin tavoitteena on hankkia kokemusta osallistamisen keinoista osana metsäsuunnittelua.

Suunnitteluprosessia ohjaa erillinen ohjausryhmä ja käytännön johtamisesta konsultin suuntaan vastaa metsä- ja kalatalousyksikkö. Suunnitelman laatijaksi on palkattu FCG Planeko OY. Prosessin eri vaiheissa kuullaan kuopiolaisten ja sidosryhmien mielipiteitä arvotutkimuksilla ja kansalaisfoorumeissa. Päättäjät osallistuvat prosessiin sen eri vaiheissa ja he myös päättävät suunnitelman lopullisesta sisällöstä.

Hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnan alkuvaiheessa on kyselytutkimuksilla selvitetty kuopiolaisten odotuksia Puijoa kohtaan. Samanaikaisesti on selvitetty Puijon alueen toimijoiden ja alueesta kiinnostuneiden tahojen kehittämis ehdotuksia erillisissä ryhmähaastatteluissa sekä Puijo-seminaarissa. Arvotutkimuksen tuloksista ja ryhmähaastatteluista on laadittu erillinen raportti, mikä on nähtävänä suunnitteluhankkeen kotisivuilla www.puijo.kuopio.fi. Sivuilta löytyy myös muuta hankeaineistoa.

Puijon kävijätutkimuksen tulosten ja aiemmin tehtyjen ryhmätöiden pohjalta on luotu Puijon kutsuseminaarissa Puijo-visio, mikä kuuluu seuraavasti:

Hoidamme, suojelemme ja kehitämme yhteistyössä monipuolista ja vetovoimasta Puijoa, jonka urheilu-, virkistys-, luonto- ja matkailukohteet lisäävät kaikenlaisten ja kaikenikäisten ihmisten henkisiä ja ruumiillisia voimavaroja.

Arvotutkimuksen, toimijoiden kehittämis ehdotusten ja Puijo-seminaarin pohjalta suunnittelija on tehnyt 6 erilaista suunnitelmaehdotusta Puijon alueen käytön kehittämiseksi. Käytön kehittämis ehdotukset ovat pääasiassa yleissuunnitelmatasoisia aluevarauksia tai ehdotuksia joidenkin käytännön kysymysten ratkaisemiseksi. Esimerkkeinä käytön kehittämis ehdotuksista voidaan mainita esim. ehdotuksia pysäköinnin ja liikennekysymysten järjestelyiksi, ehdotukset laskettelon ja golfin laajentamiseksi, maastohiihdon, talvikävelyn jne. kehittämiseksi. Eräänä käytön kehittämis ehdotuksena on myös ns. ”hoitava ja säilyttävä” vaihtoehto, mikä tähtää lähinnä nykytilan säilyttämiseen. Käytön kehittämis ehdotusten toteuttaminen edellyttää aina tarkempien toteutussuunnitelmien laadintaa.

Käytön kehittämis ehdotusten lisäksi on laadittu neljä erilaista vaihtoehtoista metsien hoidon skeenaariota. Metsien hoidon peruskysymyksenä on ollut ratkaista metsien uudistamismenetelmä kaupunkilaisia tyydyttävällä tavalla. Avohakkuun sijaan on suunnitelmavaihtoehdoissa esitetty ns. vaiheittaista uudistamista; vaiheittainen uudistaminen on suunnitteluprosessin aikana erikseen kuvattu ja mallinnettu. Vaiheittaisessa uudistamisessa on pyritty ottamaan huomioon maisemalliset, tekniset, taloudelliset ja biologiset näkökohdat. Suunnitelmavaihtoehdot eroavat toisistaan uudistamisen nopeuden osalta. Metsien hoitovaihtoehtojen osalta on tehty laskelmia ja arvioita myös pitkän aikavälin vaikutuksista. Myös metsänhoitoehdotuksien joukossa on myös ns. 0-vaihtoehto, missä ei ole esitetty varsinaisia metsänhoitoehdotuksia lainkaan. Metsien kehittymistä arvioidaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä (50–100 vuotta).

Puijon hoidon ja käytön kehittämis ehdotuksia esitellään hankkeen nettisivuilla osoitteessa www.puijo.kuopio.fi ja valtuuston virastotalon alaulan näyttelyssä 2.10.2009 asti. Lisäksi suunnitelmavaihtoehdoista on tehty erillinen virtuaalimalli, mitä voi arvioida samoissa paikoissa.

Suunnitelmavaihtoehdoista on tekeillä erillinen kyselytutkimus, mihin on mahdollisuus käydä vastaamassa hankkeen nettisivuilla tai valtuuston

virastotalon ala-aulan näyttelyssä. Kyselytutkimuksesta lähetetään kirje samoille henkilöille (2000 kpl), joita lähestyttiin talvella 2009 arvotutkimusvaiheessa. Lisäksi Puijon alueen aktiivisia toimijoita ja asukkaiden edustajia tullaan haastattelemaan suunnitelmavaihtoehdoista erikseen. Saatua palautetta sekä suunnitelmavaihtoehtoja esitellään kaikelle kansalle tarkoitetussa Puijo Foorumissa 15.10.2009 klo 16.30 alkaen Puijon Majalla.

Kaiken saadun palautteen perusteella tekee hanketta ohjaava ohjausryhmä esityksen, millainen suunnitelmavaihtoehto tai vaihtoehtojen yhdistelmä valitaan jatkotyön pohjaksi ja mitkä ovat Puijon hoidon ja käytön suuntaviivat. Lopullisen päätöksen Puijon kehittämissuunnitelmasta tekee kaupunginvaltuusto.